

Ключові слова: моніторинг, онлайн-курс, підвищення кваліфікації

**МОНІТОРИНГ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ВИКОРИСТОВУВАТИ ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ РОБОТИ З ДІТЬМИ З
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ**

Із початком повномасштабної війни в Україні освітній процес у закладах загальної середньої освіти зазнав серйозних змін. У залежності від розташування закладу освіти, наявності обладнаних сховищ навчання відбувається у дистанційному та змішаному форматі. У таких умовах педагогічні працівники потребують методологічної підтримки та ознайомлення з практичними інструментами та кращими практиками, якими могли б скористатись. У межах проекту «Фінська підтримка реформи української школи (Навчаємося разом)» у жовтні - листопаді 2022р. Було проведено онлайн-курс «Універсальні освітні матеріали для дистанційного та змішаного навчання дітей з особливими освітніми потребами» (ОППО) для педагогічних працівників, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами, зокрема в умовах інклюзивного навчання, фахівців/консультантів інклюзивно-ресурсних центрів, консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників тощо. Метою курсу було надати теоретичні та практичні знання щодо сучасних підходів та шляхів створення універсальних навчальних матеріалів; надати підтримку у забезпеченні якісної освіти для осіб з особливими освітніми потребами, створенні інклюзивного освітнього середовища, реалізації індивідуальних програм розвитку з метою досягнення учнями з особливими освітніми потребами їх найкращих результатів; забезпечити в умовах російсько-української війни та глобальної пандемії COVID-19 доступ учнів із особливими освітніми потребами до якісного освітнього контенту, що відповідає сучасним викликам та потребам.

Зміст курсу включав у себе чотири модулі:

Модуль 1. Вступ до курсу. Система інклюзивної освіти Фінляндії. Забезпечення адаптації та модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів)

Модуль 2. Сучасні принципи та методологічні засади створення навчальних матеріалів для дітей з ООП у Фінляндії

Модуль 3. Фінський досвід розроблення підручників і навчальних посібників для дітей з ООП

Модуль 4. Цифрові освітні ресурси для дітей з ООП та практика їх використання. Конструювання сучасного уроку з використанням цифрових освітніх ресурсів для дітей з ООП

Участь можна було взяти у синхронному форматі (zoom), асинхронному форматі опанування матеріалів (перегляд відеозапису та матеріалів після вебінарів на платформі), змішаний формат (участь у вебінарах та перегляд записів). Тривалість курсу складала 30 годин.

Зареєструвалось на курс 2834 особи. На основі результатів попереднього опитування серед учасників визначили такі актуальні теми (перелік наводиться від найбільшого до найменшого запиту):

- забезпечення адаптації та модифікації змісту навчальних предметів – 19,81%;
- цифрові освітні ресурси для дітей з ООП та практика їх використання – 15,21%;
- система інклюзивної освіти Фінляндії – 14,96%;
- конструювання сучасного уроку з використанням цифрових освітніх ресурсів для дітей з ООП – 13,43%;
- сучасні принципи та методологічні засади створення навчальних матеріалів для дітей з ООП у Фінляндії – 13,35%;
- практика конструювання та розроблення освітніх матеріалів для учнів з ООП (учительські практики, кейси) – 13,26%;
- фінський досвід розроблення підручників і навчальних посібників для дітей з ООП – 9,99%.

Після кожного модуля проводився моніторинг і збирався зворотній зв'язок від слухачів програми щодо якості викладання, кваліфікації тренерів, легкості сприйняття матеріалу, взаємодії між тренерами та учасниками, роботи в групах, організації технічної підтримки. Все це дозволяло гнучко вносити корективи та удосконалювати певні робочі моменти.

Розглянемо результати моніторингу Модуля 4. «Цифрові освітні ресурси для дітей з ООП та практика їх використання. Конструювання сучасного уроку з використанням цифрових освітніх ресурсів для дітей з ООП». Зміст модулю викладався протягом чотирьох вебінарів. Навчання пройшло 720 осіб, з них 66,9% учасників вибрали асинхронний формат опанування матеріалів (перегляд відеозапису та матеріалів після вебінарів), 28,2% - змішаний формат (участь у вебінарах та перегляд записів), 4,9% - синхронний формат участі у вебінарах (рис.1).

2. Який спосіб опанування матеріалів 4 модуля (вебінари 6-11) ви обрали?

720 ответов

Рис.1. Вибір респондентами формату опанування матеріалів Модуля 4.

Переважна більшість респондентів обрало асинхронний формат, бо саме в той час відбувалось масове знищення енергетичної інфраструктури України з боку російських агресорів.

Якість навчальної програми оцінювалась за чотирма критеріями «корисність змісту модуля», «отримання нових знань», «знайомство з новими практиками чи інструментами», «Знайомство з новими практиками чи

інструментами». Оцінювались критерії за 5-ти бальною шкалою Лайкерта від 1-го до 5-ти балів, де 1 – незадовільно, а 5 балів – відмінно (Рис.2).

1.1. Загальні критерії

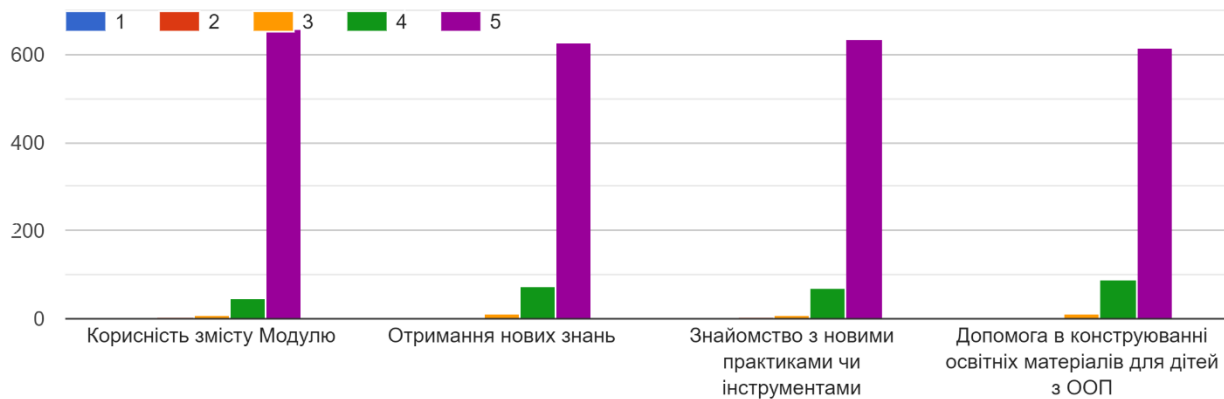

Рис.2. Оцінювання респондентами якості матеріалів Модуля 4.

Критерій «Корисність змісту Модуля» учасники оцінили високо: 91,94% респондентів поставили найвищу оцінку – 5 балів, 6,53% респонденти зазначали 4 бали, 1,11% респондентів поставили 3 бали.

Критерій «Отримання нових знань» отримав від учасників такі оцінки: 5 балів поставили 87,64% респондентів, 4 бали – 10,42% респондентів, 3 бали – 1,67% респондентів.

Критерій «Знайомство з новими практиками чи інструментами» отримав від учасників такі оцінки: 5 балів поставили 88,47% респонденти, 4 бали – 9,86% респондентів, 3 бали – 1,25% респондентів.

Критерій «Допомога в конструюванні освітніх матеріалів для дітей з ООП» отримав від учасників такі оцінки: 5 балів поставили 86,11% респондентів, 4 бали – 12,22% респондентів, 3 бали – 1,39% респондентів.

Рівень упевненості респондентів у тому, що після пройденого навчання вони зможуть використати здобуті знання та навчальні матеріали у своїй практичній роботі визначився таким чином:

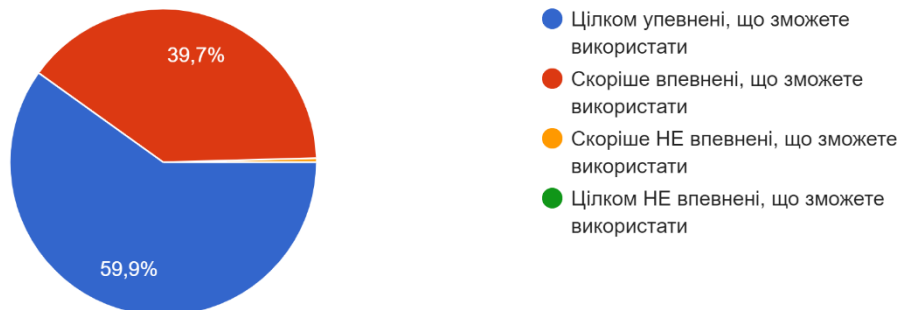
цілком упевнені, що зможуть використати – 59,9%;

скоріше впевнені, що зможуть використати – 39,7%;

скоріше не впевнені, що зможуть використати – 0,4% (Рис.3).

3. Оцініть, будь ласка, чи зможете Ви використати здобуті знання та навчальні матеріали у Вашій практичній роботі:

713 ответов

Рисунок 3. Самооцінка рівня впевненості учасників в тому, що вони зможуть використати здобуті знання та матеріали Модуля 4 на практиці.

Таким чином була досягнута мета навчальної програми, що дозволила підвищити методичний та практичний рівні професійної компетентності педагогічних працівників для здійснення дистанційного та змішаного навчання дітей з особливими освітніми потребами. Такий підхід до впровадження навчальної програми свідчить про важливість застосування моніторингу під час визначення потреб, якості викладання програми слухачам і застосування отриманих знань на практиці.